

INGA HENRIKSSON

Rapport från ett kvinnoyrke

Ni vill veta hur det kom sig att jag valde just detta yrke?

På sätt och vis var det en slump eller snarare en lycklig tillfällighet, kan man säga. När jag skulle välja yrke råkade det vara en intensiv efterfrågan på kvinnor som ville arbeta i just denna bransch och framtidsutsikterna bedömdes som mycket goda. Jag var arton år när jag började, nitton när första produktionen var levererad. Nu är jag trettiotre, har genomfört sju produktioner och är i färd med den åttonde.

Det var alltså så här, att jag inte hade haft något arbete alls sedan jag slutade grundskolan. Jag hade gått igenom samtliga AMS-kurser för ungdomar som ska in i arbetslivet, ni vet "Att komma i tid", del I-III, "Hur man uppträder vid ankomsten", del I-IV, osv. Så jag började bli lite trött på det där och hade ett allvarligt samtal med en studievägledare. Han sa att just nu stod möjligheterna öppna för unga kvinnor på arbetsmarknaden, om dom bara uppfyllde vissa kriterier förstås. För sedan HR-lagen gått igenom fanns det ett stort behov av kvinnlig arbetskraft i denna bransch. Ja, HR står, som ni väl känner till, för humanreproduktion. Det fanns alltså ett stort behov av unga, friska kvinnor, som kunde arbeta som graviditriser.

Eftersom jag vid den obligatoriska hälsokontrollen sista året i skolan fått utlåtandet "Godkänd som bärare och framfödare av humanmaterial" uppfyllde jag alltså de uppställda kriterierna. I intelligenstesterna hade jag däremot blivit underkänd och bedömdes således olämplig som äggdonator. Vidare var inte heller min längd och kroppsbyggnad helt tillfredsställande, det avvek alldeles för mycket från Byggnormen för humanmaterial. Likaså hade jag fel ögonfärg och ett misstänkt ärftligt anlag för högt blodtryck. Nåväl, alla dessa fysiska defekter hade naturligtvis lätt kunnat rättas till i genrensningen vid kvalitetskontrolllaboratoriet för befruktade ägg, men intelligensen kunde man vid den här tiden ännu inte förbättra, så en karriär som äggdonator kunde jag alltså glömma.

Men graviditris kunde jag bli, och det kändes både tryggt och spännande att få arbete inom ett så progressivt område, där produktionen behövde mångdubblas de närmaste decennierna. När luftföroreningarna nådde sin kulmen i början på 2000-talet var missfallsfrekvensen enormt hög, bortemot åttio procent av alla graviditeter. Sedan lagen om obligatoriskt bärande av luftreningsfilter för alla medborgare trätt i kraft skedde en viss förbättring, men ändå började den katastrofalt låga befolkningstillväxten ses som ett stort och allvarligt problem. Utvecklingsministern presenterade i det numera legendariska TV-talet till nationen regeringens strategi för en bättre framtid. Han försäkrade att det inte fanns någon anledning till oro. Tvärtom kunde denna utveckling ses som något positivt. Reproduktionen måste nu helt ställas under statlig kontroll och här fanns chanser till nya arbetstillfällen. Det gällde nu att hårdatsa på den befintliga HR-sektorn, utöka och förbättra den. Mängder av arbetskraft måste överföras dit så nationen kunde få tillräcklig behovstäckning av humanmaterial. Han påminde här också om vår tacksamhetsskuld till de forskare, som redan under 1970-80-talen gjorde det viktiga pionjärbetet inom reproduktionsteknologi och genmanipulation. Det fanns to m människor på den tiden som betvivlade och misstänkliggjorde värdet av deras forskning, men de arbetade oförtrutet vidare, lyckligtvis.

Jag hade alltså tur som låg rätt i tiden. Sedan jag fyllt i min ansökan om statlig graviditristjänst och fått ett nytt godkänt hälsointyg från urvalsbyrån var saken klar. Stolt tryckte jag in min personkod på bildskärmen för anställningskontrakt. Jag, 2002-3484, hade fått fast anställning.

Första embryot som inplanterades i min kropp var faktiskt en kuriositet. Det hade nämligen tillverkats med den gamla samlagsmetoden, numera är ju sen länge denna riskabla och okontrollerbara reprometod förbjuden. Man hade alltså efter befruktningen, steg I i reproprocessen som vi brukar säga, tagit ut materialet efter några dagar och lämnat in det på förvaring i en fryscentral. Eftersom kvinnan inte hade någon möjlighet att själv genomföra graviditeten, skulle man annonsera efter en surrogatmamma. Ja, mitt yrke kallades faktiskt så på den tiden, innan verksamheten blev reglerad. På den tiden ansåg man barnalstring i stort sett vara en privatsak, hur underligt det än kan låta för våra öron, så paret fick själva anskaffa och betala denna surrogatmamma. Emellertid, innan de hunnit ordna med detta, bar det sig inte bättre än att de båda råkade ut för en flygolycka och omkom. Så det där embryot hade legat minst trettio år i frysen när jag fick ta över det. Det fanns ett stort behov av embryon då, så kvalitetskontrolllaboratoriet hade gett dispens, fastän paret ju inte hade genomgått urvalstesterna för ägg- och spermadonatorer. Men eftersom båda hade arbetat som universitetslärare ansåg man att intelligenskriteriet måste anses uppfyllt.

Jag berättar ganska utförligt om just det här fallet, för man blir faktiskt lite engagerad av sin första produktion, det kändes nytt och spännande då. Efterhand går det ju rutin i det hela, som i alla jobb, och senaste produktionen minns jag inte alls några detaljer från. Nu börjar jag snarare se fram emot pensioneringen. I det här yrket pensioneras man vid trettiofem. Det är en av fördelarna, man jobbar bara sjutton år och blir bara tilldelad ett projekt vartannat år. Eftersom jag började vid arton kommer jag att hinna med nio produktioner, det är högsta tillåtna antalet.

Jag känner verkligen att jag gjort en samhällsnyttig insats. Dessutom har det varit stimulerande att få jobba med den nya förädlingstekniken och framställa högkvalitativa produkter, människor som perfekt kan avpassas till det nya samhällets krav. Det är faktiskt ofattbart att samhället inte långt tidigare skaffade sig kontroll över denna viktiga sektor. Människor var så egoistiska förr, dom ville göra allting själva, t o m en så viktig sak som att sätta nya medborgare till världen. Inte frågade dom sig om just dom verkligen var lämpade att föra sina gener vidare, helt oansvarigt bestämde dom själva över sådana saker. Men nu har, tack och lov, samhället ändrats till det bättre och förnuftigare. Nu får man i vederbörlig ordning ansöka om och kvalificera sig för att bli ägg- eller spermadonator, graviditris eller vårdnadshavare. Förr sköttes ju alla tre funktionerna av samma personer, s k Föräldrar. En uppsplätning och specialisering var verkligen en nödvändig strukturreform, som ju också visat sig mycket effektivare.

Fast, det är klart, ibland slår mig tanken att jag själv aldrig skulle ha existerat om kvalitetskontrollen funnits när jag kom till. . . Men så får man inte se det. Kvalitetskraven får inte på några villkor sänkas, tvärtom måste de ständigt höjas. Det hörde jag senast igår i Medborgarinformation. När konkurrensen i världen blir allt hårdare måste vi satsa mer och mer på produktutveckling, för att vårt kära fosterland ska kunna leva upp till sitt stolta namn, Teknokratien.